

ความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

Local Administrative Organization Administrators' Knowledge of Good Governance Principles of Muang District Phayao Province

ภาควิชา รัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก
มารุต คุปฏีพัทธ์กุล**
กัลมา กุลสันติพงศ์***
ปิยพงษ์ กอบบัณฑิต****

บทคัดย่อ

ความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา วิธีการศึกษาที่ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรในพื้นที่อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา จำนวน 114 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสถิติสำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ค่าเฉลี่ย (Mean : μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ผลการศึกษาความรู้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพบว่า ระดับความรู้ในการบริหารงานที่มีต่อหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก โดยส่วนใหญ่มีหลักการมีส่วนร่วม มีค่าสูงสุด รองลงมา คือหลัก

คุณธรรม และหลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล และค่าต่ำสุดคือหลักความโปร่งใส ตามลำดับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความรู้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล หลักนิติธรรม ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากร ได้รับการพัฒนา เช่น การฝึกอบรมการเสริมองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม ให้สอดคล้องกับการให้บริการที่ครอบคลุมกับประชาชนในพื้นที่ โดยการปฏิบัติงานของบุคลากร เพื่อมุ่งรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม หลักคุณธรรม ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความตระหนักในการปฏิบัติงาน โดยเน้นระบบคุณธรรม จริยธรรม บุคลากรสามารถนำหลักคุณธรรมมาประยุกต์ใช้กับงานที่ปฏิบัติ หลักความรับผิดชอบสนับสนุนการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยยึดผลประโยชน์

*อาจารย์พิเศษ สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

**อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

***อาจารย์ประจำหลักสูตรเทคโนโลยีบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจวิศวกรรม สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

****อาจารย์ประจำหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ สถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก

ที่ประชาชนเป็นผู้ได้รับ และสามารถสนองต่อความต้องการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เน้นถึงความรับผิดชอบหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้จ่ายให้เหมาะสมลดต้นทุนในการสนองต่อความต้องการของประชาชน เน้นถึงกระบวนการมีส่วนร่วม โดยจะต้องให้คัมกับกับภาวชิของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุด ในการปฏิบัติงานของบุคลากรต้องอาศัยเครื่องมือ และนาระบบเทคโนโลยีเข้ามาให้บริการแก่ประชาชน หลักการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากร และประชาชนในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่กำหนดเป็นแผนในการปฏิบัติงาน รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากร และประชาชน เพื่อนำไปปรับปรุงระบบการทำงาน และพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน หลักความโปร่งใสเปิดโอกาสให้บุคลากร ภาคประชาคมในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม สามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกขั้นตอนธรรมาภิบาล ซึ่งเป็นหลักการพื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคณในสังคมทุกประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกัน และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น การดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อกระจายอำนาจให้เกิดความโปร่งใสธรรมาภิบาล คือ การมีส่วนร่วมของประชาชน และสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และมีคำตอบพร้อมเหตุผลที่สามารถชี้แจงได้

คำสำคัญ: การบริหาร, หลักธรรมาภิบาล, องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

Abstract

This study was aimed at investigating the knowledge of good governance principles of Local Administrative Organization Administrators in Muang District, Phayao Province. Questionnaire was employed to collect the data from 114 participants in the area of Muang District, Phayao Province. The data was analyzed using frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings revealed that the local administrative organization administrators held knowledge regarding good governance principles, in the overall, at high level. The principle holding the highest mean score was participation. The subsequent principles were morality, responsibility, rules of law, and effectiveness. The principle gaining the lowest mean score was transparency. Suggestions regarding the knowledge of good governance principles for the local administrative organization were proposed. With regard to rules of law principle, there should be an encouragement for the staff to receive practical training about law, disciplines, and regulations that can facilitate the performance and optimize the quality service to the people by adhering the focus to public interests. Concerning morality principle, the staff should be stimulated about awareness in their jobs with an emphasis on moralities and etiquettes in order that the staff can perform their tasks based on the moral principles. Regarding responsibility principle, the staff should be supported to perform

their tasks adhered to the law and related regulations with an emphasis on the public interests, meeting the needs of the public, and alleviating the public's sufferings. For effectiveness principle, budget spending and utilizing of the public resources by the local administrative organization must adhere to cost-effective protocol that also meet the needs of the public with an emphasis on participation by the public. Utilizing of budget and public resources must aim at achieving maximized benefits of the taxpayers by implementing modern tools and technology for public convenience. According to participation principle, the staff should be allowed to participate in manipulate the administrative direction of the local administrative organization by taking the public's problems and needs to formulate the administration plan. The participation should also cover public hearing from both the staff and the people as means to improve the administration for sustainable achievement. About transparency principle, the administrators should allow public assembly to participate in monitoring and evaluating the administration. The administration performance results reports should be publicly announced and the budget spending must be publicly reported and in details. Good governance principles are developed with an aim to promote equality for every walk of life in the society to attain better quality of life. The successful implementation of the principles depend on the cooperation among public and private sectors by means of decentralization with an

emphasis on promoting transparency. Importantly, good governance means participation of the people in an equality manner with answers and clarified statements.

Keywords : administration, good governance, local government

บทนำ

จากวิกฤติเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้ส่งผลกระทบต่อทุกภาคส่วนของสังคม ดังที่ทราบกันทั่วไปแล้วว่าสาเหตุสำคัญประการหนึ่งเกิดขึ้นจากความบกพร่อง ความอ่อนแอและหย่อนประสิทธิภาพของกลไกด้านการบริหารจัดการในระดับชาติและระดับองค์กร ทั้งในภาครัฐและเอกชน รวมไปถึงการทุจริตและการกระทำผิดจริยธรรมในวิชาชีพ ซึ่งแยกพิจารณาได้ คือ การขาดกลไกและกฎเกณฑ์ที่ดีพอในการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคม ขณะที่กลไกที่มีอยู่บกพร่อง ไม่สามารถเตือนภัยที่เคลื่อนตัวเข้ามากระทบระบบเศรษฐกิจและการเงินอย่างรวดเร็วได้ รวมทั้งเมื่อถูกกระทบแล้วยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกลไกและฟันเฟืองการบริหารจัดการต่างๆ ของภาครัฐและภาคเอกชนให้ทันต่อสถานการณ์ได้ ความอ่อนด้อยและถดถอยของกลุ่มข้าราชการ นักวิชาการต้องมีบทบาทสำคัญในการศึกษาค้นคว้า เสนอแนะนโยบายและแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ที่จำเป็นในการบริหารประเทศ ระบบการตัดสินใจและการบริหารจัดการทั้งของภาครัฐและภาคธุรกิจเอกชนมีลักษณะที่ขาดความโปร่งใสบริสุทธิ์และยุติธรรม ส่งผลให้ตัวระบบเองไม่มีประสิทธิภาพ ขณะเดียวกันก็เปิดโอกาสหรือช่องทางให้เกิดความฉ้อฉลผิดจริยธรรมในวิชาชีพขึ้นได้พร้อมทั้ง ประชาชนขาดข้อมูลข่าวสารขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์บ้านเมืองอย่างชัดเจน จึงทำให้ไม่มีโอกาสในการร่วมตัดสินใจและร่วมแก้ไขปัญหา ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ

ทั้งในภาครัฐและเอกชน ซึ่งเกิดขึ้นอย่างกว้างขวางและมีการร่วมกันการกระทำทุจริตอย่างเป็นกระบวนการจากสาเหตุดังกล่าว หากไม่ได้รับการจัดการแก้ไขและป้องกันโดยเร่งด่วนแล้ว โอกาสการฟื้นตัวจากวิกฤติเศรษฐกิจของไทย อาจต้องใช้เวลามากกว่าที่ควรจะเป็นดังนั้นการแก้ไขปัญหาอย่างยั่งยืนก็คือ การขจัดสาเหตุของปัญหาดังกล่าวข้างต้นและสร้างธรรมาภิบาลหรือธรรมาภิบาล (Good Governance) เพื่อการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี ให้ปรากฏเป็นจริงในภาครัฐภาคเอกชนและภาคประชาชน (ประเสริฐ วงศ์ภูธร. <http://www.parliament.go.th>. 2555) เทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบล ถือเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับตำบลกฎหมายได้ให้อำนาจหน้าที่ต่างๆ ไว้เพื่อบริหารงานในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนประชาชนรวมทั้งการพัฒนาท้องถิ่นตามความต้องการของประชาชนและที่สำคัญที่สุดคือการใช้จ่ายงบประมาณที่เป็นเงินของประชาชน ดังนั้นหลักธรรมาภิบาลจึงถือเป็นหลักการที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการบริหารจัดการองค์กรที่ควรคำนึง องค์การบริหารส่วนตำบล ทุกแห่งต้องนำมาวางเป็นแนวทางเพื่อการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ร่วมกับประชาชนเป้าหมายที่สำคัญประการหนึ่งของรัฐธรรมนูญ คือ การปฏิรูปการเมืองและระบบราชการให้มีความสุจริต โปร่งใสและมีความชอบธรรมในการใช้อำนาจและสนองความต้องการของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลจึงจำเป็นต้องมีการปรับบทบาทและแนวคิดในการทำงานใหม่เพื่อสร้างประโยชน์ให้แก่ประชาชนแทนการรักษากฎระเบียบ จัดระบบการบริหารให้มีความคล่องตัวมีกระบวนการทำงานให้สอดคล้องกับความต้องการกลุ่มหรือพื้นที่เป้าหมายที่แตกต่างกัน โดยยึดหลักการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ ความเสมอภาค เป็นธรรมไม่เลือกปฏิบัติ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจในการศึกษาความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหาร

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา ซึ่งการบริหารงานท้องถิ่นประสบความสำเร็จตามเป้าหมายหรือไม่นั้น จะต้องนำหลักในการบริหารงานมาใช้

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา

ขอบเขตของการวิจัย

ขอบเขตด้านเนื้อหาในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาเกี่ยวกับความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ประกอบด้วย หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความรับผิดชอบ หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล หลักความมีส่วนร่วม หลักความโปร่งใส (กรมการปกครอง. 2542 : 421 - 422)

ขอบเขตด้านประชากรในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองพะเยาจังหวัดพะเยา จำนวน 114 คน โดยแบ่งเป็น องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง เทศบาลเมืองพะเยา จำนวน 1 แห่ง

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง ความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นครั้งนี้ ศึกษาอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaires) เป็นลักษณะคำถามปลายปิด และคำถามปลายเปิด โดยมีวิธีดำเนินการวิจัยตามลำดับดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างการศึกษาในครั้งนี้ใช้ประชากรทั้งหมด ประชากร ในการศึกษาครั้งนี้คือ ผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา โดยแบ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง เทศบาลเมืองพะเยา จำนวน 1 แห่ง โดยประชากร คือ ผู้บริหารจำนวน 114 คนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

2. การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเป็นการศึกษาเชิงปริมาณ (Quantitative Study) ได้กำหนดเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบบสอบถามเป็นลักษณะคำถามปลายปิดและคำถามปลายเปิด

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีแจกแบบสอบถามให้กับผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 114 คน โดยแบ่งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 4 แห่ง เทศบาลตำบล 8 แห่ง เทศบาลเมืองพะเยาจำนวน 1 แห่ง และเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาวิเคราะห์ต่อไป

การจัดทำกับข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูล ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย แบ่งออกเป็น 2 ประเภทโดยผู้วิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสำรวจโดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากรทั้งหมด จำนวน 114 คน โดยเก็บรวบรวมด้วยตนเอง และได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์ จำนวน 114 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100.0 ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปประมวลผลการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

2. ข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล (Good Governance) จากเอกสาร งานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

ตำรา วิทยานิพนธ์ รายงานการศึกษาค้นคว้าด้วยตัวเอง และการวารสารหน่วยงานต่างๆ เช่น ห้องสมุด การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ตเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย และการวิเคราะห์สรุปผล

การวิเคราะห์ข้อมูล ทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ใช้อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ใช้อธิบายระดับความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล โดยการเกณฑ์การจัดช่วงคะแนนเฉลี่ยและการแปลความหมายคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็นดังนี้ (วิเชียร เกตุสิงห์. 2543 : 10)

ผลการวิจัย

เรื่องความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกรณีศึกษาอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา สรุปได้ดังนี้

1. ลักษณะทั่วไปของประชากรประชากรส่วนใหญ่ รองนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพศชาย อายุระหว่าง 40 - 49 ปี การศึกษาในระดับปริญญาตรี และปริญญาโท มีประสบการณ์ในการทำงาน 3 - 5 ปี รายได้ต่อเดือนระหว่าง 15,001 - 20,000 บาท

2. ความรู้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรส่วนท้องถิ่นจากการศึกษาโดยรวม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความรู้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล อยู่ในระดับมาก ($\mu = 1.77$) โดยส่วนใหญ่มีหลักการมีส่วนร่วม มีค่าสูงสุด ($\mu = 1.76$) รองลงมาคือหลักคุณธรรม และหลักความรับผิดชอบ ($\mu = 1.54$) หลักนิติธรรม ($\mu = 1.53$) หลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ($\mu = 1.44$) และหลักความโปร่งใส ($\mu = 1.29$) ตามลำดับ จากการศึกษา เป็นรายชื่อ พบว่า

2.1 ความรู้ในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามหลักนิติธรรม โดยภาพรวมพบว่า มีความรู้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 1.53$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหาร อปท. ปฏิบัติหน้าที่ตามที่กฎหมายกำหนดไว้ อย่างเป็นรูปธรรม มีค่าสูงสุด ($\mu = 1.96$) รองลงมา คือผู้บริหาร อปท. มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติของอปท. ให้ประชาชนได้รับทราบโดยครอบคลุมทุกพื้นที่ ($\mu = 1.77$) การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ต้องทันสมัย คำนึงถึงสิทธิเสรีภาพเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม ($\mu = 1.64$) ผู้บริหาร อปท. ส่งเสริมสนับสนุนแนวทางและใช้หลักในการบริหารงานโดยอาศัยกฎระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ในการปฏิบัติงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ($\mu = 1.57$) ผู้บริหาร อปท. เปิดโอกาสให้ประชาชน วิชาทศวิจารย์กฎ ระเบียบข้อบังคับต่างๆ ที่อปท. บังคับใช้ในพื้นที่เป็นลายลักษณ์อักษร ($\mu = 1.31$) บุคลากรของ อปท. ต้องยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม มีความซื่อสัตย์สุจริต ยุติธรรม ในการปฏิบัติหน้าที่ มีความซื่อสัตย์ ($\mu = 1.24$) และประชาชนในพื้นที่ ต้องรับทราบรายละเอียดการประกาศใช้กฎ ระเบียบข้อบังคับของอปท. ที่เอื้อประโยชน์ต่อตนเอง ($\mu = 1.22$) ตามลำดับ

2.2 ความรู้ในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามหลักคุณธรรม โดยภาพรวมพบว่า มีความรู้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 1.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การคัดเลือกฝ่ายนิติบัญญัติฝ่ายบริหาร เป็นหน้าที่ของผู้บริหาร อปท. โดยเน้นถึงประโยชน์ส่วนรวม ประชาชนมีค่าสูงสุด ($\mu = 1.97$) รองลงมาคือ หลักคุณธรรมในองค์กร เป็นการจรรยาบรรณภายในเพื่อตอบสนองความต้องการขององค์กรเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องคำนึงถึงประชาชน บุคคลอื่นก็ได้ ($\mu = 1.94$) ผู้บริหาร อปท. ควรมีมาตรการในการลงโทษขั้นรุนแรงหากพนักงานในสังกัดปฏิบัติงาน ที่ส่งผลกระทบต่อการทำงานได้ ($\mu = 1.87$) ผู้บริหาร มีหน้าที่ ในการกำหนด

หลักเกณฑ์ ระเบียบวิธี ในการพิจารณาความดี ความชอบที่เกิดจากการปฏิบัติงานของพนักงาน ($\mu = 1.84$) การไม่เลือกปฏิบัติ ให้ความสำคัญกับทุกคนอย่างเท่าเทียมกัน ถือเป็นหลักธรรมคุณอย่างหนึ่ง ($\mu = 1.11$) ควรส่งเสริมสนับสนุนให้พนักงาน ในสังกัดปฏิบัติงานโดยเน้นการให้บริการแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง เน้นคุณภาพในการบริการ ($\mu = 1.05$) และ ผู้บริหาร อปท. อาจส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นในทุกด้านอย่างต่อเนื่อง ($\mu = 1.00$) ตามลำดับ

2.3 ความรู้ในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามหลักความรับผิดชอบ โดยภาพรวมพบว่า มีความรู้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 1.54$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ประชาชนต้องมีส่วนร่วมในการจัดทำผลการปฏิบัติงานในรอบปีที่ผ่านมา นำเสนอต่อผู้บริหารให้รับทราบได้ มีค่าสูงสุด ($\mu = 1.96$) รองลงมาคือ เลี่ยงการจัดทำประชาพิจารณา ในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อประชาชนในพื้นที่ ($\mu = 1.95$) การให้บริการหรือการแก้ปัญหาความเดือดร้อนส่วนตัวของประชาชน ถือว่าอยู่นอกเหนืออำนาจหน้าที่ ถือเป็นความรับผิดชอบที่ต้องสนองตอบทันที ($\mu = 1.89$) การได้รับการยอมรับหรือความพึงพอใจของผู้รับบริการ ถือเป็นตัวชี้วัดหนึ่งในการบริหารงานเท่านั้น ($\mu = 1.88$) มีการปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานเพื่อลดความเสี่ยงในการปฏิบัติงาน ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เป็นประจำและต่อเนื่อง ($\mu = 1.04$) และผู้บริหารมีความมุ่งมั่นในการปฏิบัติงาน โดยเน้นถึงความสำเร็จของงาน ไม่ทอดทิ้ง ละทิ้งงาน และการตระหนักในบทบาท หน้าที่ การมีจิตสำนึกรับผิดชอบต่อสังคม ประเทศชาติ ถือเป็นหลักความรับผิดชอบที่ต้องปฏิบัติ ($\mu = 1.03$) ตามลำดับ

2.4 ความรู้ในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามหลักหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลโดยภาพรวม พบว่า มีความรู้ในการบริหาร อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.44$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ

พบว่า ประชาชนที่ติดต่อขอรับบริการในด้านต่างๆ ของ อบท. มีการเพิ่มขึ้นตอนที่หลากหลายเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเอกสาร และผู้บริหารไม่ควรนำผลข้อคิดเห็นที่ประชาชนได้เสนอแนะ ซึ่งทำให้เกิดขัดแย้งกับนโยบายที่กำหนดไว้ก่อนปฏิบัติหน้าที่ มีค่าสูงสุด ($\mu = 1.96$) รองลงมาคือ ผู้บริหารอาจจะลดจำนวนอัตราของพนักงานให้เหมาะสมกับปริมาณงาน เพื่อเน้นถึงความประหยัดด้านงบประมาณการบริหาร ($\mu = 1.88$) มีกระบวนการตัดสินใจร่วมกันของผู้บริหาร ในการพิจารณาจัดสรรงบประมาณอย่างมีหลักเกณฑ์ ที่คุ้มค่าก่อนอนุมัติ ($\mu = 1.11$) ผู้บริหารนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหา ($\mu = 1.08$) ผู้บริหารต้องตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงาน อย่างต่อเนื่อง เพื่อสนองตอบต่อความต้องการของประชาชนที่ชัดเจน ($\mu = 1.07$) และผู้บริหารจะต้องมีผลงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เป็นที่พอใจของประชาชนในพื้นที่ ($\mu = 1.01$) ตามลำดับ

2.5 ความรู้ในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามหลักการมีส่วนร่วมโดยภาพรวมพบว่า มีความรู้ในการบริหาร อยู่ในระดับมาก ($\mu = 1.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดทำแผนพัฒนาของ อบท. กำหนดให้กรรมการชุมชนผู้แทนภาคส่วนต่างๆ ประชาคมที่เข้าร่วม โดยประชาชนทั่วไปเข้าร่วมก็ได้ มีค่าสูงสุด ($\mu = 1.96$) รองลงมา คือผู้บริหาร หรือผู้ทรงคุณวุฒิ เป็นผู้กำหนดนโยบายในด้านต่างๆ โดยประชาชนไม่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการให้บริการดังกล่าวได้ ($\mu = 1.90$) การกำหนดนโยบาย แนวทางการบริหารการปฏิบัติงานในองค์กร เป็นบทบาทของผู้บริหาร ไม่จำเป็นต้องให้บุคลากรระดับล่างเข้าร่วม ($\mu = 1.88$) มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงานที่มีผลกระทบต่อการบริหารงานในพื้นที่ ($\mu = 1.67$) ผู้บริหารควรให้ประชาชนเข้ารับฟังการประชุมสภาโดยมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย เทคโนโลยี

ข้อบัญญัติ การออกระเบียบข้อบังคับของ อบท. ($\mu = 1.57$) และการประชุมแลกเปลี่ยนแนวคิดซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงาน ชุมชน ประชาชน เพื่อการท างานในลักษณะเครือข่าย ถือเป็นรูปแบบหนึ่งของการมีส่วนร่วม ($\mu = 1.55$) ตามลำดับ

2.6 ความรู้ในการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตามหลักความโปร่งใส โดยภาพรวมพบว่า มีความรู้ในการบริหาร อยู่ในระดับน้อย ($\mu = 1.29$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ผู้บริหารอบท. รับทราบขั้นตอนในการปฏิบัติงานของบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทุกขั้นตอน มีค่าสูงสุด ($\mu = 1.96$) รองลงมาคือการจัดทำโครงการกิจกรรมใหม่ ของ อบท. อาจจะนำเข้าไปแทรกอยู่ในแผนการปฏิบัติการของ อบท. ที่ได้กำหนดไว้แล้วได้ ($\mu = 1.94$) ผู้บริหารใช้ดุลยพินิจของตนเอง ในการกำหนดตัวชี้วัด ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคลากร ($\mu = 1.90$) ผู้บริหารจัดให้มีกลไกตรวจสอบผลการดำเนินงาน รับฟังความคิดเห็นจากประชาชนในพื้นที่ ($\mu = 1.10$) ผู้บริหารควรแจ้งให้บุคลากร ประชาชนเข้าใจถึงนโยบาย เป้าหมาย ทิศทางการดำเนินงาน สิทธิประโยชน์ต่างๆ ที่พึงได้รับอย่างทั่วถึง ($\mu = 1.09$) และ เปิดโอกาสให้มีการตรวจสอบระหว่างโครงการ โดยภาคประชาชน สังคม เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง ($\mu = 1.04$) ตามลำดับ

3. ข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับความรู้ในการบริหาร ตามหลักธรรมาภิบาลหลักนิติธรรม ในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการสนับสนุนและส่งเสริมให้บุคลากร ได้รับการพัฒนา เช่น การฝึกอบรม การเสริมองค์ความรู้ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานอย่างเป็นรูปธรรม ให้สอดคล้องกับการให้บริการที่ครอบคลุมกับประชาชนในพื้นที่ โดยการปฏิบัติงานของบุคลากรเพื่อมุ่งรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมหลักคุณธรรม ส่งเสริมให้บุคลากรเกิดความตระหนักในการปฏิบัติงาน โดยเน้นระบบ

คุณธรรมจริยธรรม บุคลากรสามารถนำหลักคุณธรรมมาประยุกต์ใช้กับงานที่ปฏิบัติหลักความรับผิดชอบ สนับสนุนการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยยึดผลประโยชน์ที่ประชาชนเป็นผู้ได้รับ และสามารถสนองตอบต่อความต้องการ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เน้นถึงความรับผิดชอบต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่หลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล การใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้จ่ายให้เหมาะสม ลดต้นทุนในการสนองตอบต่อความต้องการของประชาชน เน้นถึงกระบวนการมีส่วนร่วม โดยจะต้องให้คัมค่ากับภาษีของประชาชน และเกิดประโยชน์สูงสุด ในการปฏิบัติงานของบุคลากร ต้องอาศัยเครื่องมือ และนาระบบเทคโนโลยีเข้ามาให้บริการแก่ประชาชนหลักการมีส่วนร่วม ควรส่งเสริมและสนับสนุนบุคลากรและประชาชน ในการกำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยนำปัญหาความต้องการของประชาชนในพื้นที่กำหนดเป็นแผนในการปฏิบัติงาน รับฟังข้อเสนอแนะของบุคลากรและประชาชน เพื่อนำไปปรับปรุงระบบการทำงาน และพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืนหลักความโปร่งใส เปิดโอกาสให้บุคลากร ภาคประชาคมในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การปฏิบัติงาน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม สามารถตรวจสอบการใช้งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกขั้นตอน

อภิปรายผล

จากการศึกษา พบว่า ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยามีความรู้ในการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล และความรู้ในการบริหารตามหลักนิติธรรม ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา อยู่ใน

ระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ ประเวศ วะสี (2541 : 13) และชัยอนันต์สมุทวณิช (2542 : 11) สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศ (TDRI) ซึ่งการปกครองบำรุงรักษาสังคมบ้านเมืองที่ดี เป็นการจัดการบริหารสังคมที่ดีในทุกๆ ด้าน และทุกๆ ระดับ รวมถึงการจัดระเบียบองค์กรการบริหารราชการส่วนภูมิภาค และท้องถิ่นองค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล เพื่อกิจกรรมต่างๆ ของนิติบุคคลภาคเอกชน และภาคประชาสังคมความรู้ในการบริหารตามหลักคุณธรรม ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับ พิทยา สุนทรวิภาต (2545 : 23) ได้อธิบายถึงหลักคุณธรรม เป็นกรปฏิบัติงานที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นอย่างแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ อดทน มีระเบียบวินัย บุคลากรของอบต.ทั้งฝ่ายพนักงานประจำต้องยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน โดยพนักงานส่วนตำบลจะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมาทำงานตรงต่อเวลาให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาคถูกต้อง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์แก่ส่วนรวมไม่เห็นแก่ประโยชน์ ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาเรื่องต่างๆ ในสภาอย่างมีเหตุผลตรงไปตรงมายุติหลักผลประโยชน์ส่วนรวมและถูกต้องตามกฎหมาย ผู้บริหารขององค์การบริหารส่วนตำบลยังต้องมีคุณธรรมสูงขึ้นเนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาของพนักงาน ในขณะเดียวกันเป็นผู้มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่างๆ จะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมายที่กำหนดไว้ มีการจัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน องค์การบริหารส่วนตำบลควรเริ่มจัดทำมาตรฐานจริยธรรม หรือ กรอบกติกากฎการปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคน โดยทำเป็นมติของสภาเพื่อควบคุมกันเอง มีบทลงโทษเท่าที่ทำได้เช่น ใครละเมิดกฎก็ให้สภาประณามพฤติกรรมและประกาศให้ประชาชนทราบ หรือถ้าละเมิดกฎอย่าง

ต่อเนื่องก็ให้สภาพิจารณาให้พ้นจากสมาชิกภาพตาม พ.ร.บ.สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 มาตรา 47 ตรี (8) ความรู้ในการบริหารตามหลักความรับผิดชอบ ของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา อยู่ในระดับมาก โดยสอดคล้องกับ สุดเขตต์ เข็มไธ (2540 : 12- 13) ได้กล่าวถึงองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองแบบส่วนท้องถิ่น ที่จัดตั้งขึ้นซึ่งเกิดจากแนวคิดในการกระจายอำนาจการปกครองโดยการมอบอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเองโดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาท้องถิ่น องค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นองค์กรที่ใกล้ชิดกับประชาชน เข้าไปปัญหาของประชาชนอย่างแท้จริง มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องดำเนินการ คือ การพัฒนาตำบลทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม อีกทั้งเป็นการแสดงถึงความพยายามของรัฐที่จะส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตยและการยอมรับหลักการมีส่วนร่วมของประชาชนในทางการเมือง การปกครองตลอดจนยอมรับศักยภาพของประชาชนชนบทในการบริหารจัดการท้องถิ่นของตนเองได้มากขึ้นความรู้ในการบริหารตามหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผล ของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีอยู่ในระดับน้อย ซึ่งสอดคล้องกับ สุภัทรา มาศ จริยเวชช์วัฒนา (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉาง ตามหลักธรรมาภิบาล โดยผลการศึกษาพบว่า ในการบริหารการจัดการของเทศบาลตำบลบ้านฉางตามหลักธรรมาภิบาล เทศบาลตำบลบ้านฉางได้จัดทำโครงการตามนโยบายและเทศบัญญัติในด้านต่างๆ และรับฟังความคิดเห็น และข้อเสนอแนะจากประชาชน เพื่อหาจุดยืนและแนวทางร่วมกัน ขณะเดียวกัน 80 การบริหารงานของเทศบาลพบว่ายังประสบปัญหาในเรื่องโครงสร้างพื้นฐานการทำงานในเทศบาลยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่งยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า

ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ๆ คณะกรรมการชุดที่ได้รับการ แต่งตั้งเข้ามานั้นบางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ของชุมชนแต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเองความรู้ในการบริหารตามหลักการมีส่วนร่วมของผู้บริหารองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับ วสันต์ สุวรรณ (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการวิจัย เรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล ศึกษาเฉพาะกรณี ตำบลหนองจ่อม อำเภอสันทราย จังหวัดเชียงใหม่ โดยผลการวิจัยพบว่า ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ กันโดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบธรรมเนียมนิยมมากกว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองแบบอธรรมนิยมนิยม สภาพเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ รายได้ การดำรงตำแหน่งที่สำคัญในท้องถิ่น หรือหมู่บ้าน การเข้าเป็นสมาชิกในองค์กรหรือกลุ่มจัดตั้งในชุมชนเท่านั้นที่มีความสัมพันธ์กับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ นอกนั้นไม่ว่าจะเป็น เพศ อายุ การศึกษาต่างๆ ก็ไม่มีความสัมพันธ์กับการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากการวิจัยครั้งนี้พบว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังขาดความพร้อมในด้านต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องความรู้ ความเข้าใจของประชาชนที่มีต่อการปกครองท้องถิ่น ในรูปแบบองค์การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมทางการเมืองสนับสนุนของประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองกับองค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้น รัฐบาลและผู้นำควรจะมีการทบทวนกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลอีกครั้งและควรให้อิสระในการบริหารงานแก่องค์การบริหารส่วนตำบลเพิ่มมากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ในปัจจุบันมีความรู้ในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยหลักธรรมาภิบาลที่ได้นำมาใช้ในการบริหารงานมีค่าสูงสุด คือหลักการมีส่วนร่วม ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนาของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

กำหนดให้กรรมการชุมชน ผู้แทนภาคส่วนต่างๆ ประชาคม และประชาชนในพื้นที่ ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับ กรรมการ เปิดโอกาสซึ่งสอดคล้องกับองค์การสหประชาชาติ (United Nation (UN)) (บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี, 2544:7) ซึ่งได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับธรรมาภิบาลซึ่งเป็นหลักการ พื้นฐานในการสร้างความเป็นอยู่ของคนในสังคมทุก ประเทศให้มีการพัฒนาที่เท่าเทียมกันและมีคุณภาพชีวิต ที่ดีขึ้นการดำเนินการนี้ต้องเกิดจากความร่วมมือระหว่าง ภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อกระจายอำนาจให้เกิด ความโปร่งใสมีธรรมาภิบาลคือการมีส่วนร่วมของประชาชน และสังคมอย่างเท่าเทียมกัน และมีคำตอบพร้อมเหตุผล ที่สามารถชี้แจงได้

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้จาก การศึกษาเรื่อง ความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา อำเภอเมืองพะเยา จังหวัดพะเยา มีข้อเสนอแนะดังนี้

1. โครงสร้างพื้นฐานการทำงานยังไม่เป็นระบบ โดยพนักงานส่วนหนึ่ง ยังคงยึดติดกับระบบงานแบบเก่า ไม่ยอมรับระเบียบกฎเกณฑ์ใหม่ๆ คณะกรรมการชุดที่ ได้รับการแต่งตั้งเข้ามานั้น บางคนไม่เห็นแก่ประโยชน์ ของชุมชนแต่เข้ามาเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง ควรจัดทำโครงการ หรือแผนการอบรม และพัฒนาบุคลากร ให้มีความรู้ ความเข้าใจ เพื่อสามารถนำหลักธรรมาภิบาล มาใช้ในการทำงานเพื่อรับใช้ชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ

2. ข้อเสนอแนะตามหลักธรรมาภิบาล ได้แก่ หลักนิติธรรม ควรส่งเสริมเจ้าหน้าที่ ลงพื้นที่ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนได้รับทราบเกี่ยวกับประกาศกฎ ระเบียบ ข้อบังคับของ อบท. เพื่อประโยชน์ของประชาชนเอง หลักคุณธรรม ควรส่งเสริมให้ประชาชนในพื้นที่ได้รับการ พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้น ในทุกๆ ด้านอย่างต่อเนื่อง ให้บุคลากรเกิดความตระหนักในการปฏิบัติงาน โดยเน้น

ระบบคุณธรรม จริยธรรม บุคลากรสามารถนำหลัก คุณธรรมมาประยุกต์ใช้กับงานที่ปฏิบัติหลักความรับผิดชอบ ควรสนับสนุนการปฏิบัติงานตามหน้าที่ให้เป็นไปตาม กฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง โดยยึดผลประโยชน์ ที่ประชาชนเป็นผู้ได้รับเห็นความสำเร็จของงาน ไม่ทอดทิ้ง ละทิ้งงาน และสามารถสนองตอบต่อความต้องการ แก้ไข ปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน เน้นถึงความรับผิดชอบ หากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในพื้นที่ และควรตระหนักในบทบาท หน้าที่ การมีจิตสำนึก รับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติหลักประสิทธิภาพ และประสิทธิผล ผู้บริหาร ควรมีผลงานที่ชัดเจนเป็น รูปธรรม เช่น การใช้จ่ายงบประมาณ และทรัพยากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ใช้จ่ายให้เหมาะสม ลดต้นทุน ส่วนในการสนองตอบ ต่อความต้องการ ของประชาชน ควรเน้นถึงกระบวนการมีส่วนร่วม โดยจะ ต้องให้ค้ำค้ำกับภาษีของประชาชน และเกิดประโยชน์ สูงสุด ในการปฏิบัติงานของบุคลากรต้องอาศัยเครื่องมือ และนำระบบเทคโนโลยีเข้ามาให้บริการแก่ประชาชน หลักการมีส่วนร่วม ควรมีการประชุม แลกเปลี่ยนแนวคิด ซึ่งกันและกัน ระหว่างหน่วยงาน ชุมชนประชาชน ควรส่งเสริม สนับสนุนบุคลากร และประชาชน ในการ กำหนดทิศทางการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น โดยนำปัญหาความต้องการของประชาชนใน พื้นที่กำหนดเป็นแผนในการปฏิบัติงานรับฟังข้อเสนอแนะ ของบุคลากร และประชาชน เพื่อนำไปปรับปรุงระบบ การทำงาน ให้เป็นระบบเครือข่าย ถือเป็นรูปแบบหนึ่ง ของการมีส่วนร่วม และพัฒนาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน หลักความโปร่งใส ควรเปิดโอกาสให้บุคลากร ภาค ประชาคมในพื้นที่มีส่วนร่วมในการตรวจสอบ การปฏิบัติ งาน มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม สามารถตรวจสอบการใช้ งบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในทุกขั้นตอน เพื่อประโยชน์ต่อสาธารณะอย่างแท้จริง

ข้อเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษา ความรู้ด้านการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับจังหวัด โดยอาจศึกษาหลักธรรมาภิบาลอื่นๆเพิ่ม เพื่อเป็นแนวทางในการนำไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2. ควรมีการศึกษา ความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคติ ตลอดจนความต้องการเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลในมุมมองของประชาชน เพื่อเป็นแนวทางในการให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการบริหารจัดการภายใต้หลักธรรมาภิบาลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

- กรมการปกครอง. **แนวทางการปฏิบัติงานของสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลประจำปี 2542**. กรุงเทพมหานคร: กรมฯ, 2542.
- เกษมสันต์ สัมพันธ์เมนะสุต และคณะ. **องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกับการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาล**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2546 กิตติมา ปรีดีดิติก. **ทฤษฎีบริหารองค์การ**. กรุงเทพมหานคร: ธนะการพิมพ์, 2529.
- เกษียร เตชะพีระ. **ธรรมรัฐ-ธรรมและพีเพิล**. กรุงเทพมหานคร : ธนะการพิมพ์, 2541.
- ฉันทนาบรรพศิริโชติ. **การพัฒนาและความขัดแย้ง: ทางเลือกบนเส้นทางประชาธิปไตย**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ มูลนิธิเด็ก, 2543.
- ชัยอนันต์ สมุทวณิช. **ประชากรกับการเปลี่ยนแปลง**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันนโยบายศึกษา, 2542.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลี. **รายงานการวิจัยเรื่องตัวชี้วัดธรรมาภิบาล**. กรุงเทพมหานคร: สถาบันพระปกเกล้า, 2544.
- ประเวศ วะสี. **ทฤษฎีพระมหาชนก: ทิศทางแห่งการพัฒนา**. สถาบันราชภัฏสุราษฎร์ธานี. กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์ พรินตติ้งเอนด์พับลิชชิ่ง, 2542.
- พิทยา สุนทรวิภาค. **ธรรมาภิบาลกับองค์การบริหารส่วนตำบล**. มติชน. 3 มิถุนายน 2545.
- वलันต์ สุวรรณ. **การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนในองค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีตำบลหนองจ่อม อำเภอสนทราย จังหวัดเชียงใหม่**. วิทยานิพนธ์ร.ม. (รัฐศาสตร์) เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, 2547.
- สุดเขตต์ เข้มไธ. **อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลในการดำเนินงานภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสาธารณสุข**. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก, 2540.
- สุภัทรมาศ จริยเวชช์วัฒนา. **การบริหารจัดการเทศบาลตามหลักธรรมาภิบาล: กรณีศึกษาเทศบาลตำบลบ้านจาง**. วิทยานิพนธ์ร.ม. (นโยบายสาธารณะ) กรุงเทพมหานคร :มหาวิทยาลัยบูรพา, 2547.
- อำเภอเมืองพะเยา. **ประวัติอำเภอเมืองพะเยา**. (ออนไลน์) แหล่งที่มา. <http://www.wikipedia.org>. 2556.